

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบกฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติ
เกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม
พ.ศ. ๒๕๕๑

หลักการ

ปรับปรุงกฎกระทรวงกำหนดให้คนต่างด้าวปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๘ เพื่อกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการดำเนินการอันเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร

เหตุผล

เนื่องจากได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งได้บัญญัติให้กำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บจากคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยในการปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรไว้ในกฎกระทรวง ทำให้กฎกระทรวงกำหนดให้คนต่างด้าวปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมีบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมใหม่ สมควรปรับปรุงกฎกระทรวงกำหนดให้คนต่างด้าวปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรฯ เพื่อกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บจากการดำเนินการอันเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

กำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร

และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม

พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดให้คนต่างด้าวปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๘

ข้อ ๒ คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยในกฎกระทรวงนี้ หมายถึง

(๑) คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และมีใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าว แล้วแต่กรณี และบุตรที่เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

(๒) คนต่างด้าวซึ่งได้รับการผ่อนผันให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ เฉพาะรายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และบุตรที่เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

(๓) คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และบุตรที่เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

(๔) คนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และบุตรที่เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

ข้อ ๓ เมื่อมีคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยเกิดหรือตาย ให้บุคคลตามมาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๑๙/๑ หรือมาตรา ๒๑ แจ้งการเกิดหรือการตาย แล้วแต่กรณี

ข้อ ๔ ให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยดังต่อไปนี้ ปฏิบัติเกี่ยวกับการเพิ่มชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน การแจ้งการย้ายที่อยู่ การสำรวจตรวจสอบหรือปรับปรุงการทะเบียนราษฎร และการจัดทำทะเบียนประวัติ

(๑) คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามข้อ ๒ (๑)

(๒) คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามข้อ ๒ (๒) ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ประกาศกำหนดให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจัดทำทะเบียนบ้านตามมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง

ข้อ ๕ ให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยดังต่อไปนี้ ปฏิบัติเกี่ยวกับการสำรวจตรวจสอบหรือปรับปรุงการทะเบียนราษฎร การจัดทำทะเบียนประวัติ และการแจ้งการย้ายที่อยู่

(๑) คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามข้อ ๒ (๒) ที่นอกจากข้อ ๔ (๒)

(๒) คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามข้อ ๒ (๔) ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ประกาศกำหนดให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางจัดให้มีทะเบียนประวัติตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง

ข้อ ๖ คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามข้อ ๒ (๓) หากมีความประสงค์จะปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรตามข้อ ๔ ให้ร้องขอต่อนายทะเบียนเพื่อดำเนินการให้ได้

ข้อ ๗ คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามข้อ ๒ (๑) และ (๒) ที่มีชื่อและรายการบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎรและมีอายุตั้งแต่ห้าปีบริบูรณ์แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ต้องมีบัตรประจำตัว โดยให้ยื่นคำขอมีบัตรต่อนายทะเบียนภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่

(๑) วันที่อายุครบห้าปีบริบูรณ์

(๒) วันที่นายทะเบียนเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน

(๓) วันที่บัตรเดิมหมดอายุ

(๔) วันที่บัตรสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด หรือ

(๕) วันที่แก้ไขชื่อตัว ชื่อสกุล หรือชื่อตัวและชื่อสกุล หรือวันเดือนปีเกิดใน

ทะเบียนบ้าน

ข้อ ๘ บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยมีอายุใช้ได้สิบปีนับแต่วันที่ออกบัตร สำหรับบัตรที่ยังไม่หมดอายุในวันที่ผู้ถือบัตรมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ให้ใช้ต่อไปได้ตลอดชีวิต

กรณีผู้ถือบัตรประจำตัวตามข้อ ๗ พ้นจากสถานะการเป็นคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามข้อ ๒ (๑) หรือ (๒) ให้บัตรนั้นหมดอายุในวันที่ผู้ถือบัตรพ้นจากสถานะดังกล่าวและให้ผู้นั้นส่งมอบบัตรคืนนายทะเบียนภายในสิบวันนับแต่วันที่พ้นสถานะ

ข้อ ๙ บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่นายทะเบียนออกให้ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ถือเป็นบัตรที่ออกตามกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๑๐ กรณีมีเหตุจำเป็น ผู้อำนวยการทะเบียนกลางโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอาจกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยกลุ่มอื่นมีบัตรประจำตัวตามข้อ ๗ ได้ โดยให้นำความในข้อ ๘ ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๑ ให้กำหนดค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ดังต่อไปนี้

- (๑) การออกบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามมาตรา ๕
 - (ก) กรณีทำบัตรครั้งแรกสำหรับผู้ที่มีอายุตั้งแต่
สิบห้าปีบริบูรณ์หรือกรณีบัตรเดิมหมดอายุ ฌบับละ ๖๐ บาท
 - (ข) กรณีบัตรเดิมสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด ฌบับละ ๖๐ บาท
 - (ค) กรณีเปลี่ยนบัตรเนื่องจากการแก้ไขรายการ
ผู้ถือบัตร ฌบับละ ๖๐ บาท
- (๒) การขอคัดสำเนา หรือคัดและรับรองสำเนา
รายการทะเบียนหรือบัตรประจำตัวตามมาตรา ๖ ฌบับละ ๒๐ บาท
- (๓) การขอคัดสำเนา หรือคัดและรับรองสำเนา
รายการข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร
ตามมาตรา ๑๔ (๑) ฌบับละ ๒๐ บาท
- (๔) การแจ้งการเกิดต่างท้องที่ตามมาตรา ๑๘ วรรคสาม
การแจ้งการตายต่างท้องที่ตามมาตรา ๒๑ วรรคสี่
การแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทางตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง หรือ
การแจ้งการย้ายที่อยู่ต่างท้องที่ตามมาตรา ๓๐
วรรคสี่ ฌบับละ ๒๐ บาท
- (๕) การขอรับสำเนาทะเบียนบ้านตามมาตรา ๓๙
วรรคสอง ฌบับละ ๒๐ บาท

ข้อ ๑๒ ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ดังต่อไปนี้

- (๑) การออกบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยกรณีทำบัตรครั้งแรกสำหรับผู้ที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๒) การออกบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยกรณีบัตรเดิมสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญในเขตท้องที่ที่ประสบสาธารณภัยตามที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางประกาศกำหนดและได้ขอมีบัตรภายในกำหนดเวลาที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางประกาศกำหนด

(๓) การขอคัดสำเนา หรือคัดและรับรองสำเนารายการทะเบียนหรือบัตรประจำตัว
ตามมาตรา ๖ เพื่อใช้ในการดังต่อไปนี้

(ก) การศึกษาทั่วไป

(ข) การขอรับการสงเคราะห์จากทางราชการ

(ค) การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดย
พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา หรือมติคณะรัฐมนตรี

(๔) การขอรับสำเนาทะเบียนบ้านตามมาตรา ๓๙ วรรคสอง ในเขตท้องที่ที่ประสบ
สาธารณภัยตามที่อยู่อาศัยการทะเบียนกลางประกาศกำหนดและได้ขอรับสำเนาทะเบียนบ้านภายใน
กำหนดเวลาที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางประกาศกำหนด

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ

(โกวิท วัฒนะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย